

NOTODDEN KOMMUNE
3672 Notodden
STAB/STØTTE - SERVICE/FORV.AVD.

Landbruks- og matdep.		
Saksnr:	2006/143	52
Møted:	03.05.2006	MP/500
Saksbehandler:	MBB	713
Kopi:		

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007, Dep

0030 OSLO

Vår ref.:
06/330

Arkivkode:
V50 &13
4404/06

Deres ref.:

Dato:
02.05.2006

MELDING OM POLITISK VEDTAK

HØRING AV FORSLAG TIL ENDRING AV LOV AV 15. JUNI 2001 NR 75 OM VETERINÆRER OG ANNET DYREHELSEPERSONELL

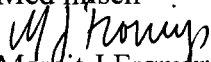
Saken er behandlet i **Notodden kommunestyre** i møte den 27.04.2006 som **sak nr. 12/06**.

Det ble fattet følgende vedtak:

Notodden kommune avgir følgende uttalelse til forslag til endring av lov av 15. juni 2001 nr 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell:

Notodden kommune viser til saksutredningen og stiller seg på denne bakgrunn negativ til en overføring av ansvaret for veterinærtjenestene fra staten til kommunene.

Med hilsen

Margit J Frømyr
formannskapssekretær

Vedlegg:

- Samlet saksframstilling

Saksbeh. direktelinje:	3501 5170	Sentralbord:	3501 5000	Org.nr.:	938 583 986
Hovedfax:	3501 5001	Saksbeh. telefaks:	3501 5001	Bankgiro:	5161.05.01803
Postadr.:	Pb. 193, 3672 Notodden			Postgiro:	0809.55.76509
E-post:	postmottak@notodden.kommune.no				

NOTODDEN KOMMUNE

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
8/06	Landbruksutvalget	21.03.2006
12/06	Kommunestyret	27.04.2006

Saksbehandler:	Kjersti Versto Roheim	Arkivkode:V50 &13
Arkivsaksnr:	06/330	

HØRING AV FORSLAG TIL ENDRING AV LOV 15. JUNI 2001 NR 75 OM VETERINÆRER OG ANNET DYREHELSEPERSONELL

Kommunestyrets vedtak av 27.04.2006:

Notodden kommune viser til saksutredningen og stiller seg på denne bakgrunn negativ til en overføring av ansvaret for veterinærtjenestene fra staten til kommunene.

Rådmannens innstilling til landbruksutvalget:

Notodden kommune viser til saksutredningen og stiller seg på denne bakgrunn negativ til en overføring av ansvaret for veterinærtjenestene fra staten til kommunene.

Notodden kommune, 14.03.2006

Jan Lasse Hansen
rådmann

Hans Bakke
seksjonsleder

Vedlegg:

1. Høringsnotat av 15.02.06, Landbruks- og matdepartementet.
2. Brev av 07.03.06, Den norske veterinærforening.

Sammendrag:

Landbruks- og matdepartementet har sendt ut høringsforslag til endringer i lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell. Departementet ønsker at kommunene fra 2007 skal sørge for tilfredstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Forslaget fra departementet er å gjøre det til et kommunalt ansvar å sørge for tilfredstillende tilgang på dyrehelsepersonell og klinisk veterinærsvakt.

Økonomisk grunnlag for overføring av ansvaret vil bli omtalt i kommune-økonomiproposisjonen våren 2006.

Det tas sikte på at økte administrative kostnader skal kompenseres og regjeringen har ambisjon om at alle nye oppgaver som pålegges kommunene skal være fullfinansiert. I høringsnotatet diskuteres ulike alternativer; rammetilskudd eller øremerking.

Bakgrunn for saken:

I dag har staten et overordnet ansvar for å sikre en landsdekkende dyrehelsetjeneste.

Det er foreslått at ansvaret overføres til den enkelte kommune, med ønske om at bestemmelser som gjelder tilgjengelighet av tjenester skal forvaltes så nær brukerne som mulig.

Det har skjedd relativt store endringer i husdyrbruket, og i offentlig veterinærvesen ved overgang fra Statens Helsetilsyn til Mattilsynet fra 2004. Svekket økonomisk grunnlag for klinisk veterinærtjeneste har gjort det mindre attraktivt å etablere veterinærpraksis i mange distrikter.

Det ble fra Landbruksdepartementet satt ned et utvalg (Sagelvmoutvalget) i 2004, for å vurdere hvordan en med offentlige virkemidler kunne bidra til å opprettholde tilfredstillende veterinærdekning i hele landet. Sagelvmo-utvalget avga sin innstilling i sept. 2004, og konkluderte med at tilfredstillende veterinærdekning best løses ved at dette gjøres til et kommunalt ansvar.

Videre ble det satt ned et utvalg for å se på vaktordninger. Konklusjonen fra utvalget var at den kliniske veterinærvakten bør styrkes, og at det bør være en ordning ved behov for akutt hjelp, uavhengig av dyreart. På bakgrunn av dette er avtalen om spesialvakt for kjæledyr sagt opp. Det er derfor en samla vaktordning for både landbruk og hobby/ kjæledyr som vil være i drift, dersom kommunene etter planen overtar ansvaret i 2007.

Saksopplysninger:

Det økonomiske grunnlaget for veterinærtjeneste er svekka i mange distrikter pga strukturendringer i husdyrbruket, og en bedra dyrehelse. I tillegg falt distriktsveterinærordningen bort, ved omorganisering og opprettelse av Mattilsynet i 2004.

Lovforslaget gir kommunen ansvar:

Ny § 3a. Kommunens ansvar

Kommunene skal sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell.

Departementet påpeker i sitt høringsnotat, at kommunen vil få et utvida ansvar i forhold til det staten har i dag. Ansvaret blir mer direkte ved at det blir knytta en plikt til å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. I forslaget står kommunen fritt til å vurdere hva som er en tilfredsstillende tilgang på tjenester og hvordan de skal oppfylle dette. Departementet legger til grunn at kommunens ansvar for å sikre døgnkontinuerlig tilgang på veterinærtjenester må ivaretas gjennom organisert vaktordning.

Lovforslaget gir rom for interkommunalt samarbeid. Videre foreslås det at kommunen avtaler med aktuelt personell, i forhold til å delta i vaktordning, dette skal ikke kunne pålegges den enkelte veterinær fra kommunen, slik staten kan i dag. Det vektlegges at kommunene må få en mest mulig fleksibel ordning for å tilpasse til lokale forhold. En ønsker en overordna ansvarsbestemmelse, framfor detaljert regelverk om klinisk vakt.

Økonomi og administrative konsekvenser.

Kostnader og administrasjon er knytta til tiltak som må iverksettes for å sørge for beredskap når det gjelder tilgang på dyrehelsepersonell.

Økonomisk grunnlag for overføring av ansvaret vil bli omtalt i kommune-økonomiproposisjonen våren 2006.

Det tas sikte på at økte administrative kostnader skal kompenseres og regjeringen har ambisjon om at alle nye oppgaver som pålegges kommunene skal være fullfinansiert. I høringsnotatet diskuteres ulike alternativer; rammetilskudd eller øremerking.

Vurdering:

Forslaget innebærer en stor reform for kommunene, da de får overført nye oppgaver innenfor et nytt fagområde: ansvaret for veterinærdekning og tilfredsstillende vaktordning.

Det er opp til kommunen å vurdere hva som er en tilfredsstillende tilgang på tjenester og hvordan de skal oppfylle dette.

Det økonomiske grunnlaget for overføringen er ikke utredet og det ønsker departementet å komme tilbake til i kommuneøkonomiproposisjonen, våren 2006.

Når det gjelder smittsomme dyresykdommer er det Mattilsynet som forvalter dette lovverket. Det er likevel av beredskapsmessig betydning at det er mulighet å få tak i veterinær, da de har en generell plikt til å innrapportere om smittsomme sykdommer videre til Mattilsynet.

Notodden Kommune er kritiske til høringsnotatet og de signaler som gis.

Etter vår vurdering bør ansvaret for tilfredsstillende veterinærtjeneste i hele landet være et overordna og statlig anliggende. Det gjelder også beredskapen mot alvorlige husdyrsykdommer, da dette vil komme indirekte inn, ved grad av tilgjengelighet til veterinærtjenester, og den rapporteringsplikt som hver enkelt veterinær har. Dessuten er den enkelte kommune heller ikke i dag noen naturlig administrativ enhet for disse tjenestene. Det er kun noen få kommuner som har så store behov for veterinærtjenester at de kan løse dette på egen hånd. Veterinærtjenester er med andre ord av typisk kommuneovergripende karakter. Alt dette understreker vårt syn om at det er formålstjenlig at staten fortsatt ivaretar disse tjenestene.

Det foreslås at kommunen selv skal definere hva som er tilfredsstillende tilgang på tjenester og hvordan de skal oppfylle dette. Det blir sagt at ved at kommunene får ansvaret på dette området, legges ansvaret nær brukerne og de faktiske behovene. For den som overtar er dette selvsagt et mildt direktiv, men vi kjenner en usikkerhet i forhold til å oppfylle det overordna kravet om tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell til enhver tid. Det er forslag om å ta bort vaktplikt, som staten i dag har kunnet nytte i kritiske situasjoner. Kommunene skal ikke ha denne adgangen, men måtte forhandle om organisering og godtgjøring, uten å kunne bruke denne muligheten i vanskelige situasjoner.

Når det gjelder økonomi gir høringsnotatet ingen garantier for at kommunenes kostnader dekkes. Det er ikke lagt fram konkrete tall eller budsjetter, noe som gjør det vanskelig å vurdere denne kompensasjonen, og som gir uro for at det blir flere oppgaver uten at vi får full finansiering av disse. En kostnadsberegning i ettertid er ikke tilfredsstillende etter vår vurdering. Diskusjon om rammeoverføring eller øremerka tilskudd er ikke avklart, noe som også vurderes som viktig for mottaker.

Administrative behov skal kompenseres, og det tas utgangspunkt i hva Mattilsynet har av slike. Her skal administrasjon stykkes opp og vi forventer behov for økte ressurser sammenlignet med det som er i dag.

Leder av Telemark veterinærforening, og veterinær i vårt distrikt, Inge Engeland, er forespurt om situasjonen i dag, når det gjelder beredskap i kommunen. Han opplyser at Notodden var det eneste vakt-distriktet i Telemark, som ble dratt inn, da distriktsveterinærordningen ble omgjort. Etter hans vurdering er det en god beredskap i dag, der Notodden kommune er delt i 2, ved at Tinn vakt-distrikt betjener Gransherad, og Midt- Telemark vakt-distrikt har resten av kommunen. Avtalen er fremforhandla sentralt mellom Den Norske Veterinærforening og staten.

Telemark Veterinærforening er skeptiske til at kommunene skal overta ansvaret. De vurderer det usikkert i forhold til avtaler med de ulike kommunene og den økonomiske kompensasjonen. Etter deres vurdering bør det være et statlig ansvar å sørge for tilfredsstillende veterinærberedskap.

Vår konklusjon er at Notodden kommune er kritiske til denne oppgaveoverføringa, der det er stor usikkerhet om hvilket omfang det nye ansvaret vil innebære, og hvilken økonomisk kompensasjon som kan forventes.

Saksprotokoll

Utvalg:	LANDBRUKSUTVALGET	
Sak:	8/06	
Møtedato:	21.03.06	Arkivsak: 06/330

HØRING AV FORSLAG TIL ENDRING AV LOV 15. JUNI2001 NR 75 OM VETERINÆRER OG ANNET DYREHELSEPERSONELL

Behandling:

Votering:

Rådmannens innstilling til landbruksutvalget enstemmig vedtatt.

Landbruksutvalgets innstilling til kommunestyret:

Notodden kommune viser til saksutredningen og stiller seg på denne bakgrunn negativ til en overføring av ansvaret for veterinærtjenestene fra staten til kommunene.

Saksprotokoll

Utvalg:	KOMMUNESTYRET	
Sak:	12/06	
Møtedato:	27.04.2006	Arkivsak: 06/330

HØRING AV FORSLAG TIL ENDRING AV LOV 15. JUNI 2001 NR 75 OM VETERINÆRER OG ANNET DYREHELSEPERSONELL

Behandling:

Votering:

Landbruksutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Høringsnotat om endring av lov 15. juni 2001 nr 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell

1. Innledning

Lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven) danner det lovmessige grunnlaget for veterinærvirksomhet i Norge.

Loven fastsetter både bestemmelser om dyrehelsepersonellens yrkesutøvelse og bestemmelser som angår tilgjengelighet av tjenester fra slikt personell. Landbruks- og matdepartementet er opptatt av at bestemmelser som angår tilgjengelighet av tjenester for brukerne forvaltes så nær brukerne som mulig.

Det økonomiske grunnlaget for klinisk veterinærtjeneste er svekket i deler av Norge. Med klinisk veterinærtjeneste forstås tjenesteyting fra selvstendig næringsdrivende veterinærer til dyreeiere.

Det svekkede økonomiske grunnlaget for slike tjenester skyldes blant annet strukturendringer og økonomiske forhold i landbruket, samt forbedringer i den norske dyrehelsen med påfølgende redusert antall veterinærbehandlinger. Bortfall av distriktsveterinærordningen og reduksjon av ulike frivillige kommunale ordninger som ansettelser, driftstilskudd, kontortilskudd og reisestøtte, er også viktig i denne sammenheng. Samtidig har utviklingen i akvakulturnæringen og smådyrholdet økt behovet for private veterinærtjenester innen disse fagfeltene.

Svekket økonomisk grunnlag for klinisk veterinærtjeneste gjør det mindre attraktivt for veterinærer å etablere seg i flere distrikter. Dette kan føre til mindre fokus på forebyggende helsearbeid og dårligere beredskap mot alvorlige smittsomme dyresykdommer. Manglende tilgang på kliniske veterinærtjenester kan i neste omgang gi svekket grunnlag for husdyrhold.

For å møte disse utfordringene satte Landbruksdepartementet i mars 2004 ned et utvalg (Sagelvmo-utvalget) som blant annet skulle vurdere hvordan en for veterinært personell kan bidra med offentlige virkemidler, slik at tilfredsstillende veterinærdekning kan opprettholdes i aktuelle områder. Sagelvmo-utvalget avga sin innstilling i september 2004.

I konklusjonen og tilrådingen fra utvalget ble det bl.a. uttrykt følgende:

"Utvalget mener at de utfordringer en står overfor med hensyn til å få en tilfredsstillende veterinærdekning i alle deler av landet best kan løses ved at tilgang på kliniske veterinærtjenester gjøres til et kommunalt ansvar. Utvalget tilrår derfor at kommunene gis ansvar for at det finnes en tilfredsstillende veterinærdekning. Utvalget mener det i den sammenheng vil være nødvendig at også det stallige ansvaret for den kliniske veterinærvakten legges til kommunal sektor. "

Staten har i dag et ansvar for å organisere og finansiere klinisk veterinærvakt på kveld, natt og i helger og høytider. I dag er det både en klinisk veterinærvakt og en spesialvakt for kjæledyr. Den kliniske veterinærvakten har i praksis ikke omfattet akvakulturdyr i industrielt oppdrett og det vurderes heller ikke som aktuelt at fremtidige ordninger skal ta hånd om behovene i slikt oppdrett. Vaktordningene er omtalt i St. prp. nr. 47 (2004-2005) og har nylig blitt gjennomgått av et utvalg nedsatt av Landbruks- og matdepartementet sommeren 2005.

Utvalget avga sin innstilling 14. desember 2005. Flertallet i dette utvalget anbefalte at den kliniske veterinærvakten bør styrkes i forhold til dagens nivå, og at det heretter kun bør være en ordning for klinisk veterinærvakt som bør omfatte akutte behov for kvalifisert bistand til alle dyrearter. Landbruks- og matdepartementet har på grunnlag av utvalgsanbefalingen sagt opp avtalen om spesialvakt for kjæledyr. Det vil derfor kun være en generell klinisk vaktordning som kan ta hånd om både dyr i landbruket samt hobby- og kjæledyr som vil være i drift når kommunene overtar ansvaret.

Ansvar for tiltak mot smittsomme dyresykdommer og oppfølging av dyrevernsaker følger av annet lovverk (matloven og dyrevernloven). Forvaltning av disse oppgavene omfattes ikke av den foreslåtte ansvarsoverføringen, og vil fortsatt bli ivaretatt av Mattilsynet. Veterinærer har en generell plikt til å rapportere om smittsomme sykdommer som de kommer over i sitt virke, til Mattilsynet. Muligheten for å få tak i veterinær er i så måte av betydning for beredskapen mot alvorlige smittsomme dyresykdommer.

2. Bakgrunn for endringsforslaget

Departementet har vurdert innstillingen fra Sagelvmo-utvalget og ønsker å følge opp hovedkonklusjonene i innstillingen, jf også omtale i St. prp. nr. 60 (2004-2005) og i St. prp. nr. 1 (2005-2006) fra Landbruks- og matdepartementet.

Endringsforslaget innebærer at ansvar for nødvendige tiltak for tilgjengelighet av tjenester fra dyrehelsepersonell (i dag i praksis kliniske veterinærtjenester) legges til kommunal sektor og omfatter hele landet. Kommuner i de områder der det markedsmessige grunnlaget for veterinær virksomhet ikke er tilstrekkelig, må etablere ordninger som sikrer tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Samtidig overføres ansvaret for klinisk veterinærvakt til kommunal sektor.

Sagelvmo-utvalget skrev følgende om lokal tilpassning og interkommunalt samarbeid:

"Arbeidsgruppen mener de enkelte kommunene vil være de beste til å vurdere hvordan tilfredsstillende klinisk veterinærdekning skal opprettholdes i området. Arbeidsgruppen mener derfor at kommunene bør gis stor frihet i hvordan de velger å benytte de økonomiske midlene som stilles til rådighet. Eksempelvis kan det tenkes tilsatt kommuneveterinærer i hele eller delte stillinger i noen kommuner, mens andre kommuner ser det som mest hensiktsmessig å yte driftstilskudd til veterinærer i området. I tråd med de eksisterende veterinærområder bør de respektive kommuner oppfordres til et utstrakt interkommunalt samarbeid for å best mulig utnytte de økonomiske ressurser som gjøres tilgjengelig for klinisk veterinærtjenester. "

Forslaget som innebærer en forvaltningsmessig reform, vil kreve endringer i dyrehelsepersonelloven. Både formålsparagrafen, § 1 og § 26 om klinisk vakt må endres. Kommunene kan ikke gis nye plikter uten hjemmel i lov. Det foreslås derfor en ny paragraf som regulerer kommunens ansvar.

3. Nærmere om lovforslaget

*§ I annet ledd
Oppheves.*

Ny § 3a. Kommunens ansvar

Kommunene skal sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell.

Gjeldende rett

I nåværende annet ledd i formålsparagrafen (§ 1) står det at staten har det overordnede ansvaret for å sikre en landsdekkende dyrehelsetjeneste. Staten har i praksis fulgt opp ansvaret ved å organisere klinisk veterinæravakt i alle deler av landet. I tillegg har staten gjennom Mattilsynet ansvar for forvaltning av offentlige bestemmelser vedrørende dyrehelse og dyrevelferd, men slike tiltak er regulert i annen lovgivning og faller således utenom det som reguleres av denne bestemmelsen.

Statens ansvar etter formålsparagrafen ligger på et overordnet plan og medfører ikke detaljansvar eller direkte ansvar for veterinærdekningen i et enkelt område av landet. Formålsparagrafen medfører heller ikke at staten har ansvar for konkrete enkeltsaker. Statens ansvar i formålsparagrafens annet ledd er derfor i første rekke blitt knyttet til den landsdekkende kliniske vaktordningen som er regulert i lovens § 26.

Departementets forslag

Departementets forslag om å oppheve § 1 annet ledd og fastsette ny § 3a. innebærer at statens ansvar blir overført til kommunene. De vil få ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Kommunene får et utvidet ansvar i forhold til det ansvaret staten har i dag i og med at det ikke blir omtalt som et overordnet ansvar. Ansvaret blir mer direkte ved at det blir knyttet til en plikt for kommunen til å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. De økonomiske og administrative konsekvensene av bestemmelsen for kommunene er nærmere omtalt i pkt. 4. Hvordan kommunene skal sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, vil det være opp til de enkelte kommunene å bestemme. Videre vil det være opp til kommunen å vurdere hva som er en tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. I en vurdering av hva som er en tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, må det tas hensyn til hva som kan anses som forsvarlig reiseavstand/reisetid for å kunne betjene brukernes behov for kvalifisert bistand fra dyrehelsepersonell.

For at det skal kunne være en tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, må tjenesten også omfatte en døgnkontinuerlig tilgang på en slik tjeneste. Departementet viser til at næringskomiteen i Innst. S. nr. 180 (2004-2005) bl.a. uttalte at: "Den kliniske veterinæravakten er samfunnets sikkerhetsnett for å sikre at det er tilgang på veterinærtjenester. For bønder er det helt grunnleggende at dyr kan få behandling innen rimelig tid og dermed unngå unødvendig lidelse." Departementet legger derfor til grunn at kommunens ansvar for å sikre døgnkontinuerlig tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell normalt må ivaretas gjennom en organisert vaktordning.

Ved at kommunene får ansvar på dette området, legges ansvaret nær brukerne og de faktiske behovene. De lokale behovene bør dermed kunne bli løst på en god måte ut fra de stedlige forholdene.

Forholdene rundt i landet er svært forskjellige når det gjelder hvor god dekning det er av dyrehelsepersonell. Befolkningstetthet, avstander, transportforhold, antall og typer husdyrbruk og dyrehold har innvirkning på grunnlaget for at dyrehelsepersonell etablerer seg i et område og hvor mange etableringer det er muligheter for. Tiltak fra kommunens side for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell (på dagtid) vil primært være nødvendig der behovet for dyrehelsetjenester ikke er stort nok til etablering av en bærekraftig veterinærpraksis.

Når det gjelder akvakulturnæringen, har denne i dag regelverkskrav om å gjennomføre risikobasert helsekontroll og om å varsle og gjennomføre helsekontroll ved tilfeller av forøket dødelighet eller mistanke om sykdom. Dette gjør at de aller fleste akvakulturanlegg på egenhånd har inngått avtaler med eller har ansatt veterinærer eller fiskehelsebiologer som kan utføre nødvendige helsekontroller. I dagens situasjon vil derfor den foreslåtte lovendringen ikke få betydning for dyrehelsetjenester til akvakulturnæringen.

Dyreeiere rundt i landet vil ha behov for tilgang på dyrehelsepersonells tjenester. Hva som må anses for tilfredsstillende tilgang, vil variere bl.a. ut fra bosted og dyreart. Hvis dyreeieren bor på en øy i havgapet, vil det trolig ta lenger tid å få hjelp enn for en som bor sentralt. Tilgangen til tjenester fra dyrehelsepersonell kan for øyboeren likevel være tilfredsstillende. Et kjæledyr kan fraktes til veterinær, mens det er veterinæren som bør reise til storfe. Hva som vil være tilfredsstillende, vil her også være forskjellig. Kommunene vil i prinsippet stå fritt til å vurdere hvilket nivå de mener er tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, men det må sikre brukerne en forsvarlig veterinærtjeneste bl. a. ut fra reiseavstander og reisetid.

I strøk av landet med god dekning av dyrehelsepersonell, vil kommunens ansvar kun være relatert til tilgang på tjenester (vaktordning) i de tidsrom som ikke kan anses som ordinær arbeidstid for de aktuelle næringsutøverne.

Behovet for at kommunene må bidra for å sikre tilgang til dyrehelsetjenester på dagtid vil være aktuelt i de mindre befolkede områdene av landet med lite dyrehold. Selv om det i kommunen ikke er grunnlag for en full privat dyrehelsepraksis, vil det være behov disse tjenestene for kommunens innbyggere. Etter lovforslaget vil det da være et ansvar som er lagt på kommunen å finne fram til ordninger slik at det er mulig å sikre tilfredsstillende tilgang på dyrehelsetjenester.

Lovforslaget gir rom for ulike tilnæringsmåter for kommunene. Det kan være aktuelt med interkommunalt samarbeid mellom to eller flere kommuner hvis forholdene ligger til rette for en slik ordning. Lovforslaget gir ikke noe pålegg om at den enkelte kommune skal sørge for en tilfredsstillende dyrehelsetjeneste på egenhånd.

Den enkelte kommune kan imidlertid også se seg best tjent med et eget opplegg ved for eksempel å opprette en kommunal stilling for å dekke behov for dyrehelsetjenester. Andre stimuleringsiltak for å tiltrekke seg privatpraktiserende dyrehelsepersonell kan også tenkes. Etableringstilskudd eller driftsstøtte til dyrehelsepersonell kan være aktuelt. Andre ordninger i form av for eksempel rimelige lokaler, tomter, jobbtilbud til andre medlemmer i husstanden og andre økonomiske virkemidler kan også være aktuelt å ta i bruk for å ha tilfredsstillende tilgang på dyrehelsetjenester. Lokale forhold vil avgjøre hva som vil være nødvendig og best for den enkelte kommune. Helt andre virkemidler enn de eksemplene som er nevnt her, kan selvsagt brukes. Det må være opp til den enkelte kommune hvordan de oppfyller sitt ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Kommunene kan også ha ulike behov for den kompetansen dyrehelsepersonellet besitter til andre oppgaver i kommunen.

§ 26 Om klinisk vakt oppheves.

Gjeldende rett

Gjeldende dyrehelsepersonellov pålegger staten en plikt til å etablere klinisk vakt for dyrehelsepersonell i alle deler av landet. Departementet er forpliktet til å inngå avtale med

yrkesorganisasjonene etter forhandlinger om organisering og gjennomføring av vaktene samt om godtgjøring/tilskudd for deltakelse.

Som hovedregel skal vakt deltakelse baseres på frivillighet, men loven gir også anledning til å pålegge veterinærer å delta i vaktordningen på det stedet de utfører sin virksomhet dersom en ikke har fått tilstrekkelig personell til å gå frivillig inn i vaktordningen.

På grunn av at dyrehelsepersonelloven gir hjemmel til å pålegge dyrehelsepersonell å delta i vaktordningen, mente næringskomiteens flertall ved behandling av lovproposisjonen i Innst. O. nr. 119 (2000-2001), jf Ot. prp. nr. 52 (2000-2001) at *"aktuelle yrkesorganisasjoner må ha innflytelse på både størrelse på godtgjørelsestilskudd, fordeling av og vilkår for utbetaling. Hvis utøvere innenfor dyrehelsetjenesten skulle kunne bli pålagt vakter med en kompensasjon som er bestemt uten rett til å forhandle, kan dette påvirke dyrehelsepersonellens valg av bo og arbeidssted."*

Departementets forslag

Moderniseringsdepartementet (nå Fornyings- og administrasjonsdepartementet) har vurdert konkurransebegrensende offentlige reguleringer innen frie yrker, deriblant veterinærene. Etter denne gjennomgangen tilrår Moderniseringsdepartementet at Landbruks- og matdepartementet tar initiativ til å endre dyrehelsepersonelloven § 26. De foreslår at bestemmelsen endres slik at veterinærene gjennom Den norske veterinærforening mister den vetorett de i praksis er gitt gjennom forhandlingene med staten. De tilrår et system der Landbruks- og matdepartementet legger fram et tilbud for kompensasjon for deltakelse i veterinærvakten, som den enkelte veterinær individuelt forholder seg til. Staten kan justere satsene slik at et tilstrekkelig antall veterinærer deltar i vaktordningen.

Departementet foreslår at det ikke lenger lovfestes en hjemmel til å pålegge veterinærer plikt til å delta i vaktordningen. I den grad kommunene vurderer det som nødvendig å sikre at veterinærer vil delta i en vaktordning, kan dette mer hensiktsmessig løses ved at dette avtales mellom kommunen og aktuelt personell.

Departementet ser nødvendigheten av å unngå videreføring av en tilnærmet vetorett for Den norske veterinærforening i forhandlinger ved overføring av ansvar til kommunene.

Kommunene må få en mest mulig fleksibel ordning for å kunne tilpasse ordningene til lokale forhold. Når det ikke lenger er en lovbestemmelse som gir anledning til å pålegge vaktplikt, bortfaller også de argumentene som talte for lovfesting av forhandlinger om organisering og godtgjøring for vakt deltakelsen.

I stedet for detaljerte regler om klinisk vakt, er en overordnet ansvarsbestemmelse å foretrekke. Kommunene står da fritt til å vurdere om de ønsker en avtaleregulering av elementer i vaktordningen eller om de ønsker å tilby veterinærene den godtgjørelsen for deltakelse som er aktuell etter de lokale forholdene. Dette mener departementet det ikke er nødvendig å lovfeste.

Departementet foreslår derfor at den lovbestemmelsen som spesifikt regulerer klinisk vakt oppheves. De hensynene vaktordningen skal ivareta, omfattes av det ansvaret kommunene foreslås gitt etter ny § 3a. til å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Nytt lovbestemt ansvar for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell

Dyrehelsepersonellet (veterinærene) yter sine tjenester til brukerne som selvstendig næringsdrivende, slik at betaling for de konkrete tjenestene som blir ytt er et forhold mellom dyrehelsepersonellet og brukeren. For å utjevne kostnadene mellom husdyrbrukere som benytter veterinærtjenester, er det i jordbruksavtalen etablert en tilskuddsordning for reiseutgifter/skyssgodtgjørelse.

De økonomiske og administrative kostnadene for kommunene av det nye lovpålagte ansvaret er derfor knyttet til de tiltakene som må iverksettes for å sørge for tilgjengelighet av de aktuelle tjenestene for brukerne (tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell). Materiale innhentet i forbindelse med Sagelvmø-utvalgets arbeid viser at kommunene på det tidspunktet brukte 5-10 mill. kroner til ulike tiltak for å sikre tilgang på kliniske veterinærtjenester. Departementet regner med at det vil bli behov for en viss økonomisk styrking utover de midler som allerede brukes av kommunene på frivillig grunnlag. Dette vil bli nærmere omtalt i kommuneøkonomiproposisjonen som legges fram våren 2006.

Overføring av eksisterende ansvar for klinisk veterinærvakt fra stat til kommune

Det er i 2006 budsjettet med nær 80 mill. kroner til vaktordninger for veterinærer postert på statsbudsjettets kapittel 1115 post 70. Departementet anser at det vil være nødvendig med en moderat økning for å få en ordning for klinisk veterinærvakt som oppleves som tilfredsstillende/forsvarlig.

Både administrasjon av ansvaret for å bidra til tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell og administrasjon av en vaktordning for dyrehelsepersonell, vil gi en del administrative kostnader for kommunene. Samtidig vil Mattilsynet bli fritatt fra det ansvaret de har for å administrere dagens vaktordninger for veterinærer. Mattilsynet har anslått sine årlige administrasjonskostnader til 0,5 mill. kroner. Det tas sikte på at nødvendige administrative kostnader i kommunene skal kompenseres i forbindelse med ansvarsreformen.

Regjeringen har en ambisjon om at alle nye oppgaver som pålegges kommunal sektor skal være fullfinansiert. Landbruks- og matdepartementet tar sikte på at både midlene til klinisk veterinærvakt (kapittel 1115 post 70) og midler knyttet til det nye ansvaret for tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell skal innlemmes i rammetilskuddet til kommunene, evt. etter øremerking av tilskuddet i en overgangsperiode. De økonomiske sidene av ansvarsreformen vil bli nærmere omtalt i kommuneoproposisjonen som legges fram våren 2006.

Departementet vil i samarbeid med KS beregne de administrative og økonomiske konsekvensene for kommunene, men ser gjerne at høringsinstansene kommenterer disse forholdene spesielt.

5. Høringsfrist

Frist for høringsuttalelser settes til 15. mai 2006.

Utkast til lov om endring av lov 15. juni 2001 nr 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell

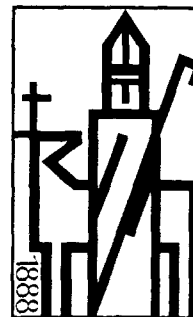
§ 1. Lovens formål
Annet ledd oppheves.

Ny § 3a. Kommunens ansvar
Kommunene skal sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell.

§ 26 Om klinisk vakt oppheves

DEN NORSKE VETERINÆRFORENING

The Norwegian Veterinary Association

Høringsinstansene ved forslag til endring av
dyrehelsepersonelloven

KOM 12/06
Vedlegg 2

246/06/O.100/HH/HPB/-
Oslo 7. mars 2006

VEDRØRENDE FORSLAG TIL ENDRING AV DYREHELSEPERSONELLOVEN

Landbruks- og matdepartementet (LMD) har i brev av 15. februar 2006 (ref 200600143) sendt på høring forslag til endring av dyrehelsepersonelloven hvor formålet med lovendringen er at ansvaret for veterinærdekning og veterinærvakt i alle deler av landet overføres fra staten til kommunene.

Den norske veterinærforening (DNV) har ikke noe prinsipielt i mot at kommunene skal sørge for at man har en tilfredsstillende veterinærdekning og en velfungerende vaktordning. Men det må forutsettes at lovgiver på forhånd har avklart grunnlaget for ansvarsoverføringen:

1. **Hva ansvaret omfatter**
2. **Hvilke økonomiske rammer kommunene har å forholde seg til**

Dette er nødvendig av hensyn til forutsigbarhet for kommunene. Det er også nødvendig for å sørge for en rettferdig fordeling av rettigheter og plikter og et likeverdig tilbud og tilgjengelighet for den som trenger disse tjenestene. Dersom lovgiver ikke klargjør hvilket ansvar kommunene har og hvilket nivå og kvalitet tjenesten skal ha, vil dette innebære en forskjellsbehandling av landets innbyggere og vilkårene for næringsutøvelse og dessuten vil det kunne komme i konflikt med konkurransemessige prinsipper (konkurranselovgivningen).

Dersom kommunene får ansvaret for veterinærdekning og beredskap må det fortsatt forutsettes at det overordnede ansvaret for ivaretagelse av veterinærtjenester og beredskap mot smittsomme dyresykdommer påhviler staten. Dette bør fortrinnsvis fremgå av lovteksten, men kan alternativt klargjøres i forarbeidene til loven.

DNV kan ikke se at lovforslaget tilfredsstillende disse kriteriene og er kritisk til forslaget slik det presenteres i høringsnotatet fordi:

- Det foreslås at kommunene selv skal definere hva som er tilfredsstillende veterinærdekning og vaktordning. Staten unnlater med dette å stille krav om et enhetlig veterinærtilbud i alle deler av landet. Dette vil kunne føre til svært ulik prioritering av veterinærtilbudet mellom kommuner. Det er derfor usikkert om den foreslåtte omorganiseringen sikrer husdyrnæringens og dyreeiernes framtidige behov for veterinærtjenester i hele landet.
- Det økonomiske grunnlaget for å sikre fremtidig veterinærdekning i hele landet er ikke utredet.
- Det er uklart hvordan statens ansvar for beredskap mot alvorlige smittsomme dyresykdommer fortsatt skal ivaretas på en tillitvekkende måte. En beredskap som er nødvendig for troverdigheten til norsk husdyrproduksjon.

Ingen garanti for en forsvarlig veterinærdekning

I høringsnotatet står det at:

"det vil være opp til kommunene å vurdere hva som er tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester",

og:

"kommunene vil i prinsippet stå fritt til å vurdere hvilket nivå de mener er tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell".

Staten unnlater med dette å stille krav om et enhetlig veterinærtilbud i alle deler av landet. At kommunene med lokalkunnskap om kommunikasjonsforhold og dyrehold har forutsetninger for å finne hensiktsmessige løsninger for veterinærbeetjeningen er riktig. Men det må være et nasjonalt anliggende å definere nivået på hva som er tilfredsstillende veterinærtjenester ut fra befolkningens behov og også for å ivareta dyrevernmessige forhold. Uten statens overordnede ansvar for et forsvarlig veterinærtilbud i hele landet, vil det vil oppstå usikkerhet om veterinærtilbudet til husdyrnæringen og dyreeiere forøvrig i den enkelte kommunen blir fullfinansiert av staten i fremtiden.

Det foreslås ikke kompensasjon for den tidligere distriktsveterinærordningen

Fram til 2004 bidro staten med omlag 20 mill. kroner gjennom distriktsveterinærordningen for å sikre veterinærtilbud i alle deler av landet. Da distriktsveterinærordningen opphørte ved opprettelsen av Mattilsynet, ble de statlige midlene overført fra distriktene til Mattilsynets forvaltningsoppgaver. Nedleggning av distriktsveterinærstillingene førte til at veterinærtilbudet mange steder ble sterkt svekket. Dette forholdet er ikke nevnt i det foreliggende høringsnotatet, og det er ikke foreslått fullverdig økonomisk kompensasjon for midlene som ble omfordelt i forbindelse med avvikling av distriktsveterinærordningen.

Forslaget gir ingen garanti for at staten dekker kommunenes utgifter

Slik forslaget fremmes gis det ingen garanti for at overføringene fra staten vil dekke det kommunene anser som et tilfredsstillende veterinærtilbud i fremtiden. Enkelte kommuner har selv bidratt til å sikre veterinærbeetjening ved å opprette kommuneveterinærstillinger eller gi driftsstøtte til veterinærer i klinisk praksis. Det finnes imidlertid ingen oversikt over hvilke kommuner som i dag yter støtte til veterinærdekning og hvor mye som ytes på landsbasis.

I høringsnotatet gis det svært vage eller ingen kriterier for hva som skal legges til grunn for at kommunene skal få overført statlige midler. Før dette foreligger kan det virke umulig for den enkelte kommune å vurdere om det vil følge tilstrekkelig midler med ansvarsoverføringen. Det virker derfor som et paradoks at det i høringsnotatet foreslås at kommunene selv skal definere hva som er tilfredsstillende veterinærtilbud mens det er staten som til sist setter kriteriene og rammer for økonomisk overføring til kommunene.

Kostnadsbehovet skal utredes i ettertid.

Verken LMD eller kommunene (KS) har oversikt over hvilke kommuner som har behov for økonomiske støtteordning for å sikre veterinærtilbudet. I rapporten fra det departementalt nedsatte utvalget som foreslår å overføre ansvaret for veterinærtjenester til kommunene (Sagelvmoutvalget), er det ikke foretatt økonomisk konsekvensutredning forbundet med ansvarsoverføringen. Derimot foreslås det at utredning av de økonomiske konsekvensene skal utsettes til behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen. Det vil medføre at ansvarsoverføringen kan bli vedtatt før det er klart om det følger tilstrekkelig midler med kommunaliseringen av ansvaret.

Grunnlaget for veterinærvakt og organisering av vekten

Det legges også opp til at kommunene skal bestemme hva som er tilfredsstillende vaktberedskap. Det er derfor usikkert om ansvarsoverføringen ivaretar at det fortsatt skal være en enhetlig, landsdekkende ordning dimensjonert slik at alvorlig syke og skadde dyr sikres hjelp utenom ordinær arbeidstid og at førstelinjeberedskapen mot alvorlige smittsomme dyresykdommer og alvorlige dyrevernsaker opprettholdes.

Høsten 2005 ble det etter pålegg fra Stortinget gjennomført en utredning om vaktordningen hvor kommunene (KS), brukerorganisasjonene, Mattilsynet og DNV deltok (Hagenutvalget). På grunnlag av utredningen ble det forhandlet fram en vaktavtale som sikrer en forsvarlig vaktordning og ivaretok statens behov for førstelinjeberedskap. Et enstemmig utredningsutvalg tilrådte at de samme organisasjonene som deltok i de regionale utredningene, blir involvert videre ved vurdering av beredskapsbehov og bemanning. Dette utredningsarbeidet er ikke nevnt i det hele tatt i høringsnotatet.

Beredskap mot alvorlige smittsomme sykdommer og dyrever

I tillegg til hjelp til akutt syke og skadde dyr er veterinærvakten nødvendig for at staten skal opprettholde en tilfredsstillende beredskap mot alvorlig smittsomme dyresykdommer og dermed ivareta internasjonale

forpliktelser gjennom EØS-avtalen (St.prp. 54 (1999-2000)). Dette er enda viktigere nå etter at Mattilsynet har avskaffet sin veterinære beredskapsvakt. I gjeldende avtale er dette ivaretatt ved at vakthavende veterinær skal være beredt til å påta seg frivillige og pålagte offentlige oppgaver. Dette er ikke fulgt opp i endringsforslaget.

Å la det være opp til hver enkelt kommune å definere beredskapsnivået er en ansvarsfraskrivelse fra staten sin side. Dette er av nasjonal betydning, og det er absolutt avgjørende at det finnes en velfungerende, landsdekkende klinisk vakt for norsk husdyrbruks omdømme og troverdighet.

Forhandlingsrett om organisering og godtgjøring

Eksisterende lov fastslår at det skal forhandles med DNV om organisering av og godtgjøring for veterinærsvakt. I høringsnotatet foreslås det at forhandlingsretten fjernes og at kommunene skal stå fritt til å velge hvordan vaktordningen skal organiseres. Blant annet foreslås det at vaktordningen settes ut på anbud. Dette vil medføre uklare og uoversiktlige ansvarsforhold. Det er høyst overraskende at sittende regjering foreslår å avskaffe en forhandlingsordning som er en garanti for en likeverdig veterinærberedskap i hele landet.

DNV vil derfor på det sterkeste advare mot en ordning hvor partene ikke forhandler fram en sentral avtale om veterinærsvakten som sikrer en enhetlig vakt i hele landet. Uten en slik avtale er det fare svært uforutsigbare forhold rundt vekten med resultat av sviktende rekruttering av veterinærer til distriktene. Noe som igjen vil føre til at utkantkommuner vil måtte betale mer for veterinærtjeneste og vakt enn sentrale kommuner.

Det er også sikkert at veterinærer vil oppleve det som svært urimelig dersom en mister forhandlingsretten over en såpass viktig del av jobben som å delta i vakter utenom ordinær arbeidstid. Veterinærer har til all tid påtatt seg et stort ansvar og tung vaktbelastning (45 % av vaktene var i 2001 tredelt, todelt eller udelt). Viljen til å påta seg vaktansvar som "blir tredd nedover hodet på en" vil ikke være stor. Det skal også bemerkes at over 50 % av yrkesaktive veterinærer er kvinner, og andelen vil stige raskt de kommende årene. Kvinner vil erfaringsmessig ønske arbeid med ordnete arbeidsforhold og arbeidstider, og uordnete og uforutsigbare arbeidsforhold vil klart svekke rekrutteringen til distriktene.

DNV har aldri hatt vetorett

I høringsutkastet påstås det at forhandlingsretten har gitt DNV nærmest vetorett. Dette er direkte galt. Forhandlingene har vært ført på grunnlag av to likeverdige parter, og ordningen har gitt full oppslutning om vaktordningen. Kun en gang i veterinærsvaktens historie har det oppstått kaos rundt veterinærsvakten. Det var i januar 2005 da LMD ville etablere en vaktordning som ikke var basert på en fremforhandlet vaktavtale.

Nemndløsning

Mye av støyen rundt veterinærsvakten de siste årene skyldes at det ikke har vært en tvisteløsningsordning når partene har hatt vanskelig for å komme til enighet i forhandlinger. Fordi dette ligger utenfor arbeidstvistloven i kommunen er det hensiktsmessig å lovfeste en nemndløsning slik Sp, V og KrF foreslo ved innføring av den nye dyrehelsepersonelloven i 2001.

TIL LOVENDRINGSFORSLAGET

Lovendringsforslaget velter hele ansvaret for dyrehelsetjenester i landet og ansvaret for organisering og finansiering av en landsdekkende klinisk veterinærsvakt over på kommunene uten at det går fram at staten har det endelige økonomiske ansvaret. Den foreslåtte lovendringen er svært ullen og setter ikke krav til hva som menes med tilfredsstillende veterinærtilbud og medfører således usikkerhet om at det blir et forsvarlig veterinærtilbud og vaktordning i hele landet.

Videre underslår staten at veterinærsvakten, som den eneste veterinære beredskapsordningen, er nødvendig for at Norge skal ivareta internasjonale forpliktelser om beredskap mot alvorlige smittsomme dyresykdommer og alvorlige dyrevernsaker, noe som er helt avgjørende for troverdigheten til norsk husdyrproduksjon.

Dersom kommunene skal overta det administrative og økonomiske ansvaret for veterinærbetjening og vakt, må det derfor stilles langt klarere krav i lovs og forskrifts form til nivået på veterinærtjenestene slik at det blir et enhetlig tilbud i hele landet. Klarere definerte krav vil også i langt større grad sikre at tilstrekkelig økonomiske midler overføres til kommunene.

DNV vil derfor foreslå følgende endring av det fremlagte lovforslaget:

§ 1. Lovens formål

2. ledd skal lyde:

Staten har det overordnede ansvaret for å sikre en landsdekkende dyrehelsetjeneste.

§ 3. Lovens virkeområde

Ny § 3a skal lyde

Kommunen har ansvar for å sørge for nødvendig tilgang på dyrehelsepersonell i kommunen.

Kommunen kan bidra til nødvendig tilgang på dyrehelsepersonell ved å ansette personell i kommunale stillinger eller gi driftsstøtte til veterinærer i kommunen.

Kommunen har ansvar for å etablere klinisk vakt for dyrehelsepersonell i kommunen. Vakt-deltagelse baseres på frivillighet, og kommunen inngår avtale med yrkesorganisasjonene etter forhandlinger om organisering og gjennomføring av vaktene samt om godtgjøring for deltagelse.

Det opprettes en nemnd for å håndtere situasjoner hvor det ikke oppnås enighet ved forhandlinger om vilkår for deltagelse i vakt og ved beordring til offentlig tjeneste.

Departementet kan gi nærmere forskrift om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragrafen.

Med hilsen
Den norske veterinærforening

Halvor Hektoen
President